Aan: Gemeente Ede
T.a.v. de gemeenteraad
Postbus 9022
6710 HK Ede

Datum : 1 juli 2024
Onderwerp : brandweerzorg Ede-Stad

Geachte leden van de gemeenteraad,

De uitgebreide discussie over de brandweerzorg in de gemeente Ede en de sluiting van de brandweerpost Stadspoort ligt alweer enkele jaren achter ons. Destijds heeft de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers haar zienswijze en standpunten m.b.t. de brandweerzorg in de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (hierna: VGGM) en de gemeente Ede gevraagd en ongevraagd gedeeld met uw raad. Omdat er een belangrijke reden voor is, doen we dat met deze brief opnieuw.

Kort samengevat; we plaatsen vraagtekens bij de recente ontwikkelingen inzake de inrichting van de brandweerzorg in Ede-Stad en roepen alle partijen op om in het belang van de veiligheid van de inwoners van Ede er voor te zorgen dat de brandweer vanuit twee kazernes uitrukt, zolang er geen nieuwe locatie is gerealiseerd van waaruit de risico's op een verantwoorde manier kunnen worden afgedekt.

Samenhang

Van belang daarbij is: het onderkennen van enerzijds de samenhang tussen de rol van de gemeenteraden bij het beleid m.b.t. de begroting en de (deel)beleidsplannen van de VGGM. En anderzijds het collegebesluit van 21 mei 2024 en de mededeling van het college van 18 juni 2024, dat de plannen voor de nieuwe brandweerkazerne Ede centrum aan de Peppelensteeg onuitvoerbaar blijken te zijn en dat deze ontwikkeling geen invloed heeft op het sluiten van de brandweerpost Stadspoort per 1 januari 2027. De samenhang tussen de genoemde onderwerpen en de wensen van de gemeenteraad m.b.t. de brandweerzorg in het algemeen en de post Stadspoort in het bijzonder, is naar onze mening evident en onweerlegbaar. Dat roept bij ons de nodige vragen op over de democratische legitimiteit van de besluitvorming, de operationele consequenties en de financiële dekking.

Gegeven deze samenhang, vragen wij ons af waarom het college heeft besloten om de post Stadspoort per 1 januari 2027 te sluiten en gelijktijdig een raadsvoorstel en conceptraadsbesluit vast te stellen, waarin de gemeenteraad gevraagd wordt om geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken met betrekking tot het 'Ontwerp-beleidsplan 2025-2026', inclusief de bijbehorende deelplannen (waaronder het 'Ontwerp dekkingsplan Brandweer 2024') van de VGGM. Dat is niet in overeenstemming met het besluit van de gemeenteraad van 11 november 2021, om de brandweerpost Stadspoort open te houden tot de verhuizing naar de Peppelensteeg is afgerond. Daarbovenop komen de nogal ontwijkende antwoorden van de portefeuillehouder op vragen vanuit uw raad over de locatie van de brandweerkazerne tijdens het vragenuurtje op 27 juni 2024.

Democratische legitimiteit besluitvorming

Gelet op de in de Wet veiligheidsregio's vastgelegde rol en positie van de gemeenteraad vragen wij ons af waarom de portefeuillehouder in zijn beantwoording voorbij gaat aan die rol. Het Algemeen Bestuur van de VGGM is weliswaar belast met het instellen en in stand houden van een brandweer (artikel 10 van de Wet veiligheidsregio's), maar dient daarbij wel nadrukkelijk rekening te houden met de wensen en bedenkingen van de gemeenteraden waar het gaat om het vaststellen van de doelen die de gemeente betreffende de brandveiligheid en de werkwijze en kwaliteit van de brandweerzorg nastreeft (artikel 3a van de Wet veiligheidsregio's) en de vaststelling van het ontwerpbeleidsplan, incl. het bijbehorende dekkingsplan van de brandweer (artikel 14, 2ae lid, van de Wet veiligheidsregio's).

Bovendien is de gemeente verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid op haar grondgebied en niet het Algemeen Bestuur van de VGGM. Opmerkelijk is dat de directie van de VGGM de tekortkomingen op het gebied van democratische legitimiteit ondertussen ook heeft onderkend, maar nog geen passend antwoord blijkt te hebben gevonden op het organiseren van een duurzame relatie met de inliggende gemeenten en het leveren van

Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV)

Bezoek : Tolweg 5
3741 LM Baarn
Post : Postbus 147
3740 AC Baarn

Home : www.brandweervrijwilligers.nl
E-mail : info@brandweervrijwilligers.nl

Fiscaal : 81.86.45.167
KvK-nummer : 08168567
Bank: NL16 RABO 0309 1304 25

maatwerk. Wij vragen ons dan ook oprecht af hoe de gemeenteraden zich op basis van het nu voorliggende ontwerpdekkingsplan een beeld kunnen vormen van de kwaliteit van de repressieve dekking en de geleverde prestaties in hun eigen gemeente? Laat staan dat raadsleden objectief kunnen beoordelen of deze prestaties aanvaardbaar zijn of niet. Vindt u het bijvoorbeeld aanvaardbaar dat de 2e tankautospuit bij een brand in een ziekenhuis of zorginstelling pas na 15 á 20 minuten na alarmering arriveert?

Operationele consequenties

De VGGM zegt in de Raadsinformatiebrief Ontwerpdekkingsplan Brandweer te voldoen aan de kaders die worden gesteld in de landelijke handreiking en het verzoek van de minister van Justitie en Veiligheid. Zo heeft de minister in haar brief van 19 december 2022 onder meer randvoorwaarden benoemd én het uitgangspunt dat het regionale dekkingsplan blijft voldoen aan de overige vereisten uit het huidige Besluit Veiligheidsregio. Per stap dient de brandweer haar overwegingen, onderbouwingen en keuzes voor alle incidenttypen te documenteren, zodat zij voor gemeenteraden ook te volgen zijn. Volgens de VBV is dat niet of onvoldoende het geval.

Bij de repressieve dekking gaat het naast snelheid immers ook om slagkracht. Die is essentieel om slachtoffers te voorkomen en schade te beperken. In het bijzonder waar het gaat om de relatie tussen het risico dat aan bepaalde objecten gebonden is (risiconiveau 1) en de slagkracht van de brandweer. Het brandrisicoprofiel van Ede-Stad is immers niet vergelijkbaar met dat van bijvoorbeeld Ederveen of Garderen, terwijl er geen verschil is in de repressieve dekking. Althans dat is niet objectief vast te stellen omdat dat op gemeenteniveau niet transparant inzichtelijk is gemaakt.

In de beschrijving van de dekking m.b.t. de incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (IBGS) valt ons op dat er sprake is van inconsistente omschrijving van de opkomsttijden. Op pagina 19 van het ontwerpdekkingsplan staat dat het eerste IBGS-team (eenheid van vier gaspakdragers, een inzetleider en een plotter/chauffeur) binnen een uur inzetbaar is. Op pagina 37 en 38 staat vervolgens dat een specialistische IBGS eenheid binnen 2 uur beschikbaar is die kan optreden in gaspak. Artikel 4.2.2 van het Besluit veiligheidsregio's zegt echter dat een eenheid voor de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen binnen dertig minuten na alarmering met de uitvoering van haar taken op de plaats van het incident moet kunnen beginnen. Ook bij de BRZO bedrijven in Ede.

Adequate hulpverlening bij (complexe) ongevallen is ook een kerntaak van de brandweer. Op 1 december 2021 heeft het Algemeen Bestuur van de VGGM besloten om het aantal hulpverleningsvoertuigen terug te brengen van 7 naar 3. Een gevolg daarvan is dat de opkomsttijd van een hulpverleningsvoertuig bij complexe ongevallen is verruimd van 15 minuten naar 30 minuten. De gemeenteraden hebben op dat besluit geen invloed gehad of zienswijze kunnen indienen. In het ontwerpdekkingsplan is niet objectief inzichtelijk welke repressieve dekking de brandweer gegeven de gewijzigde situatie kan leveren.

Meerwaarde versus financiële dekking

In onze brief van 8 september 2021 hebben we het gemeentebestuur van Ede uitgebreid geïnformeerd over het belang en de meerwaarde die de post Stadpoort heeft in de brandweerzorg in en rond Ede-Stad. Daarbij hebben wij ook stilgestaan bij het ontbreken van een transparante specificatie van de € 250.000 per jaar om de post Stadspoort operationeel te houden. Dat inzicht ontbreekt nog steeds (op grond van vuistregels denkt de VBV eerder aan ca. € 100.000). De constatering van het college, dat in verband met de groei van Ede is gebleken dat de aanrijtijden van de brandweer kritiek zijn geworden, geeft daarentegen nog eens een extra dimensie aan de meerwaarde van de brandweerpost Stadpoort. Wij verwijzen hierbij naar de recente brand in het verpleeghuis Het Maanderzand, waar de post Stadspoort haar bestaansrecht nadrukkelijk heeft waargemaakt.
Afsluitend roepen wij alle partijen op om in het belang van de veiligheid van de inwoners van Ede er voor te zorgen dat de brandweer vanuit twee kazernes uitrukt, zolang er geen nieuwe locatie is gerealiseerd van waaruit de risico's op een verantwoorde manier kunnen worden afgedekt.

Uiteraard zijn wij graag bereid onze conclusies en bevindingen van een toelichting te voorzien.

Met vriendelijke groet,
Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers.

Marcel Dokter
voorzitter

Kopie aan:
- Algemeen Bestuur VGGM; Gemeenteraden VGGM; Ministerie van JenV; Inspectie JenV.